

Motion till riksdagen 2013/14:Ub424

av **Agneta Gille m.fl. (S)**

Etableringen av friskolor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge kommunerna större möjligheter att påverka etableringen av friskolor.

Motivering

Alla skolor ska vara bra skolor, och alla barn och ungdomar ska få en god och likvärdig utbildning. Vi betalar skolan tillsammans för att alla unga ska få del av samma höga utbildningskvalitet. Skolan syftar till att ge alla barn och ungdomar goda kunskaper utifrån en gemensam värdegrund med gemensamma mål. Det är värdefullt att barn och föräldrar har möjlighet att välja bland alternativa pedagogiska inriktningar, och där är friskolorna ett komplement.

Mångfalden måste dock vara förenlig med ett nationellt och kommunalt ansvar för en sammanhållen och likvärdig skola, där kvaliteten kan garanteras och insynen kan säkerställas. Tyvärr har det som var tänkt som ett komplement till den kommunala skolan blivit en fri etablering. En fri etablering av friskolor gagnar inte eleverna och den gagnar inte skattebetalarna.

För att stävja drivkraften att spara på verksamheten för att göra kortsiktiga vinster vill vi att långsiktighet ska krävas hos ägare av en skola för att tillstånd ska ges från Skolinspektionen. Att bedriva utbildning ska vara ett långsiktigt åtagande.

Oavsett vilken skola föräldrarna eller eleverna väljer finns kommunens ansvar för att alla elever i kommunen får en bra skolgång kvar i grunden. Kommunen kan inte frånhända sig detta, och kommunen har att se till varje elevs bästa. Kommunerna behöver därför ges ett större inflytande över etableringen av friskolor än vad de har idag. Det är Skolinspektionen som prövar och godkänner en friskola.

Fel! Okänt namn på

För att motverka den växande skolsegregationen och för att säkerställa att barn och ungdomar med olika bakgrund och förutsättningar möts och ges likvärdiga chanser, krävs att kommunerna som ansvariga för skolan får möjlighet att aktivt planera när och var nya skolor ska etableras. Kommunerna ska ha ett avgörande inflytande vid nyetableringar.

Vi vill säkerställa det kommunala inflytandet genom att införa ett obligatoriskt samråd mellan kommunen och huvudmannen när en fristående skola vill etablera sig. Samrådet ska vara djupgående. Nationella riktlinjer för form och innehåll i ett samarbetsavtal ska finnas. Om någon part i undantagsfall behöver anmäla en avvikande uppfattning ska den nationella nivån träda in som oberoende tredje part. Under tiden ska etableringen skjutas upp. I sådana undantagsfall ska kommunens samlade ansvar för alla barns och ungdomars utbildning tillmätas en avgörande betydelse.

Ett samarbetsavtal ska finnas innan skolan får starta. Utgångspunkten ska vara elevens rätt till en utbildning av hög kvalitet och det gemensamma ansvar som alla aktörer, offentliga som privata, har för detta. Av samrådet ska framgå vid vilken tidpunkt och var i kommunen en etablering är mest lämplig. För redan etablerade friskolor ska samma insyn, granskning och kvalitetskrav gälla som för alla andra skolor. Samarbetsavtal ska upprättas även med dem. Reglerna behöver ändras så att kommunerna ges större möjligheter att påverka etableringen av friskolor.

Omsorgen om alla elevers skolgång och välbefinnande, oavsett vilken skola eleven går i, liksom omsorgen om skattebetalarnas pengar, måste väga tyngre när man fattar beslut om nyetableringar.

Stockholm den 1 oktober 2013

Agneta Gille (S)

Pyry Niemi (S)

Ardalan Shekarabi (S)

Lena Sommestad (S)

Sven-Erik Bucht (S)